

Nr 209.*Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts framställningar
angående vissa anslag för budgetåret 1948/49 till
skolor tillhörande barna- och ungdomsvården.*

(3:e avd.)

I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t under femte huvudtiteln föreslagit riksdagen att

dels (punkterna 36 och 37) för budgetåret 1948/49 anvisa till Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Avlöningar ett förslagsanslag av 1 940 000 kronor och till Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Omkostnader ett förslagsanslag av 1 224 000 kronor,

dels ock (punkten 39), i avbidan på särskild proposition i ämnet, till Bidrag till driften av icke statliga skolor tillhörande barna- och ungdomsvården för budgetåret 1948/49 beräkna ett förslagsanslag av 1 300 000 kronor.

Därefter har Kungl. Maj:t i propositionen nr 214, under åberopande av bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 16 april 1948 — med ändring av sina förenämnda under punkterna 36 och 37 gjorda förslag — föreslagit riksdagen att

A. godkänna av chefen för socialdepartementet förordade förslag om förstatligande av Bistaborgs yrkes- och hemskola samt av verksamheten vid Skarvik-Tallåsens skolhem och yrkesskola ävensom rörande omorganisation av Bistaborgs och Sonestorps yrkes- och hemskolor, Lingatans och Skarviks-Tallåsens skolhem och yrkesskolor samt Folåsa skolhem;

B. besluta, att i personalförteckningen för statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården följande förändringar skola vidtagas, nämligen *dels* uppförande fr. o. m. den 1 juli 1948 av 1 chef, tillika läkare, i lönegrad Ca 31 och 4 assistenter i lönegrad Ca 23 samt fr. o. m. den 1 januari 1949 av 1 rektor i lönegrad Ca 27 och ytterligare 1 assistent i lönegrad Ca 23, *dels* ökning av antalet folkskollärare i lönegrad Ca 21 från 2 till 7 och *dels* minskning av antalet rektorer i lönegrad Ca 26 från 2 till 1;

C. godkänna av departementschefen förordad avlöningsstat för statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1948/49;

D. för nämnda budgetår såsom förslagsanslag under rubriken Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården anvisa till avlöningar 2 234 700 kronor och till omkostnader 1 445 000 kronor;

E. medgiva, att från reservationsanslaget till Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m. må intill ett belopp av

130 800 kronor bestridas av departementschefen angivna merkostnader för tidigare beslutade byggnadsarbeten vid Östra Spångs och Hammargårdens skolhem samt Långanäs yrkesskola;

F. till Bidrag till driften av icke statliga skolor tillhörande barna- och ungdomsvården för budgetåret 1948/49 anvisa ett förslagsanslag av 1 200 000 kronor.

Förstatligande och omläggning av verksamheten vid vissa ungdomsvårdsskolor. I detta hänseende anför *departementschefen* i propositionen nr 214 följande.

»De icke statliga ungdomsvårdsskolorna äro f. n., sedan tre skolor under innevarande budgetår nedlagts, till antalet tretton. Vid sju av dessa är verksamheten avtalsenligt säkrad under ytterligare några år. För de övriga sex skolorna — Råby, Morängen, Sjötorp, Håkanstorp, Bistaborg och Skarvik-Tallåsen — utlöpa nu gällande avtal med utgången av innevarande budgetår.

I samband med förhandlingarna om förlängning av nu gällande avtal för sistnämnda sex ungdomsvårdsskolor har socialstyrelsen i särskild skrivelse framfört skäl för att staten skall övertaga och driva verksamheten vid de icke-statliga skolorna och i anslutning därtill föreslagit att anstaltsorganisationen helt förstatligas. Även enligt min mening tala åtskilliga skäl för en utveckling i denna riktning. Jag anser dock tiden ännu icke vara inne att taga ställning till denna fråga i hela dess vidd.

För att genomföra nyssnämnda förhandlingar ha särskilda förhandlingsmän utsetts av Kungl. Maj:t. Enligt direktiven hade förhandlingsmännen att söka uppnå preliminära avtal med vederbörande huvudmän om fortsatt icke-statlig verksamhet vid skolorna. Förhandlingsmännen voro dock oförhindrade att, därest särskilda omständigheter förelåge, beträffande någon eller några av dessa skolor framlägga förslag om förstatligande.

Förhandlingsmännen ha träffat preliminära avtal om att verksamheten vid Råby, Morängen, Sjötorp och Håkanstorp under ytterligare två år drives i icke-statlig regim. Vad beträffar Bistaborg och Skarvik-Tallåsen ha förhandlingsmännen däremot funnit särskilda skäl tala för att verksamheten vid dessa skolor i fortsättningen drives direkt av staten. Till dessa skäl återkommer jag i det följande. Förhandlingsmännen ha med utgångspunkt härifrån med huvudmannen för Bistaborg träffat preliminärt avtal om fortsatt icke-statlig drift av denna skola intill utgången av innevarande kalenderår, vid vilken tidpunkt skolan avsetts skola övertagas av staten. Beträffande Skarvik-Tallåsen ha förhandlingsmännen föreslagit att driften av skolan skall övertagas av staten fr. o. m. den 1 juli 1948, varvid staten skulle arrendera anläggningen under fem år. Ett preliminärt arrendeavtal har träffats med huvudmannen.

Beträffande motiveringen för förhandlingsmännens förslag om förstatligande av Bistaborg och Skarvik-Tallåsen har jag inhämtat följande.

De för ungdomsvårdsskoleorganisationen erforderliga hemskoleplatserna uttagas f. n. på hemskoleavdelningarna vid Sonestorps och Bistaborgs

yrkes- och hemskolor. Vid den omorganisation av personalen, som beslöts av 1947 års riksdag (prop. nr 269/1947; rd. skr. nr 387/1947) förut-sattes, att hemskoleavdelningen vid Sonestorp skulle nedläggas, sedan beslut fattats om inrättande av en ny, för landets hela behov avsedd hemskola. I anledning härav fastställdes för Sonestorp en personalplan, som uppbyggts för handhavande av en renodlad yrkesskola. Personalplanen skulle dock tills vidare icke tillämpas i sin helhet så länge hemskoleavdelningen fortfarande bibehölles; i stället skulle viss hemskolepersonal få bibehållas vid skolan intill dess hemskoleavdelningen nedlagts. I nuvarande läge har Bistaborg ansetts vara den skola, som vore bäst lämpad att tjänstgöra såsom hemskola. Den nuvarande huvudmannen har emellertid ansett sig sakna de nödvändiga förutsättningarna för att driva en hemskola och har tidigare sökt erhålla befrielse från skyldigheten att driva den hemskoleavdelning, som nu finnes vid skolan.

Enligt det för Bistaborg nu gällande avtalet är staten skyldig att i vissa lägen inlösa denna skola. Härom förhåller sig som följer. Jämlikt 14 punkten b) i 1943 års avtal rörande Bistaborg skall staten, därest avtalet uppsäges från statens sida, med visst här icke ifrågakommande undantag, vara skyldig att efter huvudmannens önskan antingen mot skälig ersättning övertaga skolans fastigheter med alla dit hörande byggnader och inventarier m. m. eller ock ersätta huvudmannen för vissa om- eller tillbyggnadsarbeten eller förbättringar. Sker uppsägning av avtalet från huvudmannens sida skola enahanda skyldigheter enligt 14 punkten c) inträda för staten, därest uppsägningen föranletts bl. a. av att verksamheten finnes icke kunna på tillfredsställande sätt fullgöras med till huvudmannens förfogande ställda statsbidrag jämte avkastningen av huvudmannens egna tillgångar. Kan överenskommelse icke träffas om beloppet av nu nämnd ersättning skall detta bestämmas av tre gode män i den ordning lagen om skiljemän föreskriver. Därest staten övertager skolans fastigheter, skall emellertid ersättning utgå med ett belopp minst motsvarande summan av dels till huvudmannen utlämnade statslån å tillhoppa 123 000 kronor, dels ock vad huvudmannen av egna medel använt för skyddshemmets inrättande eller för om- eller tillbyggnadsarbeten eller förbättringar, allt under förutsättning att arbetena godkänts på visst sätt från statens sida.

1943 års avtal för Bistaborg skulle enligt 13 punkten i avtalet gälla t. o. m. den 31 december 1947. Därest avtalet icke uppsades senast ett år före avtalstidens utgång, skulle det anses förnyat för ytterligare fem år. Huvudmannen uppsade den 26 november 1946 avtalet under hänvisning till berörda under 14 punkten c) i avtalet angivna förhållanden. Det har därefter ankommit på förhandlingsmännen att söka få till stånd en uppgörelse om fortsatt verksamhet vid skolan. I avvaktan på det slutliga förhandlingsresultatet har Kungl. Maj:t efter riksdagens hörande, på förhandlingsmännens förslag, den 31 oktober 1947 fastställt avtal om förlängning av 1943 års avtal på ett halvt år t. o. m. den 30 juni 1948 med alle-

nast vissa förändringar rörande platsbidragets storlek. Vid de fortsatta förhandlingarna har huvudmannen velat avveckla sin verksamhet vid skolan och påfordrat, att staten i enlighet med bestämmelserna i avtalet skall inlösa anläggningen på sätt i avtalet angives.

För Skarvik-Tallåsens vidkommande har läget varit följande. Då den ungdom, som intages på Skarvik-Tallåsen, är svårbehandlad, ställas särskilt stränga krav på personalens kompetens och uthållighetsförmåga. Enär det löneläge, som skolans huvudman, Stockholms stadsmission, kunnat erbjuda befattningshavarna vid skolan, varit lågt, har det icke varit möjligt att i erforderlig utsträckning erhålla kvalificerad personal. En förutsättning härför vore att lönerna vid skolan ställdes i nivå med lönerna vid de statliga ungdomsvårdsskolorna. Till detta kommer att stadsmissionen för sin del funnit verksamheten vid skolan så krävande, att stadsmissionen — även om rådande brister kunde botas genom väsentligt ökade statsbidrag — ansett sig böra avstå från ansvaret för densamma.

Enligt de föreliggande avtalsförslagen skola Råby, Morängen, Sjötorp, Håkanstorp och Bistaborg för sin fortsatta icke-statliga verksamhet tillförsäkras viss förhöjning av nu utgående platsbidrag. För arrenderingen av Skarvik-Tallåsen skall staten utgiva en avgift av 20 000 kronor för budgetår, varjämte skolan skall erhålla ersättning för de driftunderskott, vilka uppkommit vid densamma fr. o. m. den 1 januari 1945 t. o. m. den 30 juni 1948.

Enligt socialstyrelsens mening böra de av förhandlingsmännen ingångna preliminära avtalen fastställas.

För egen del vill jag anföra följande.

I förhandenvarande läge synes staten icke kunna undandraga sig att i överensstämmelse med de av huvudmannen för Bistaborg uppställda kraven inlösa skolan i fråga. Härtill kommer, att starka lämplighetsskäl tala för att staten i fortsättningen bör handhava verksamheten vid skolan. Jag finner mig fördenskull böra tillstyrka, att skolan förstatligas fr. o. m. den 1 januari 1949 och att det av förhandlingsmännen preliminärt tecknade avtalet om fortsatt icke-statlig drift under första hälften av budgetåret 1948/49 fastställs. Mot de ekonomiska förpliktelser, vilka enligt sagda avtal skulle åvila staten, har jag intet att erinra. Det torde få ankomma på förhandlingsmännen att snarast upptaga förhandlingar med skolans huvudman rörande de ekonomiska villkoren för statens övertagande av anläggningen.

De särskilda omständigheter, vilka föranlett förhandlingsmännen att föreslå statlig arrendering av Skarvik-Tallåsen under fem år, ha övertygat mig om lämpligheten av att problemet om skolans fortsatta verksamhet löses på föreslaget sätt. Jag finner mig vidare kunna tillstyrka, att Råby, Morängen, Sjötorp och Håkanstorp under ytterligare två år fortsätta sin nuvarande icke-statliga verksamhet. Då jag icke funnit anledning till erinran gentemot de ekonomiska förpliktelser, vilka staten enligt de preliminära avtalen skulle ikläda sig för verksamheten vid nu nämnda fem skolor, förordar jag, att avtalen i fråga få i sinom tid fastställas av Kungl. Maj:t.

Socialstyrelsen har, delvis i anslutning till förhandlingsmännens förslag, förordat vissa omläggningar inom ungdomsvårdsskoleorganisationen, nämligen *dels* begränsning av antalet platser vid Skarvik-Tallåsen till 70, *dels* omläggning av Bistaborg till enbart hemskola med 25 platser för elever jämväl under 18 år och i samband därmed nedläggande av Sonestorps hemskoleavdelning och överförande av Bistaborgs yrkesskoleklientel till Lingatan *och dels* omläggning av Folåsa till skolhem för manliga elever, vilka på grund av själslig abnormitet böra stå under särskild läkartillsyn. Den av socialstyrelsen föreslagna omorganisationen torde få genomföras under loppet av nästa budgetår. Såsom läkare vid Folåsa bör Lövstachefen få anlitas för ett arvode av 4 000 kronor för år och med en tjänstgöring om i regel ett besök i veckan och i övrigt besök vid uppkommande behov. Såsom socialstyrelsen framhållit torde detta belopp icke komma att överstiga vad som skulle utgå till annan psykiater för samma antal besök enligt gällande ersättningsgrunder.

Med de förhöjningar av statsbidragen, som enligt de nya avtalen komma att tillerkännas Råby, Morängen, Sjötorp, Håkanstorp och Bistaborg, torde, såsom förhandlingsmännen förutsagt, eventuella driftsförluster under den kommande avtalsperioden kunna avsevärt begränsas. I likhet med förhandlingsmännen anser jag med hänsyn härtill, att Kungl. Maj:t bör få utan riksdagens hörande i de enskilda fallen utgiva de ersättningar för driftunderskott, vilka kunna uppkomma vid ifrågavarande skolor under den kommande avtalsperioden och som av Kungl. Maj:t bedömas skäligen. Såsom förutsättning för dylik utbetalning bör givetvis gälla, att vederbörande skolas utgiftsstat i förväg granskats av socialstyrelsen.

Utbetalningen av statsbidragen sker för närvarande halvårsvis i efterskott. Detta utbetalningssystem torde otvivelaktigt försaka åtskilliga av de icke statliga huvudmännen vissa ekonomiska svårigheter. Jag ansluter mig därför till förhandlingsmännens förslag, att platsbidragens grundbelopp och byggnadsunderhållsbidragen fr. o. m. nästa budgetår skola utgivas kvartalsvis i förskott. De tillfälliga merkostnaderna under nästa budgetår i anledning av denna anordning torde belöpa sig till omkring 100 000 kronor.»

Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Avlöningar. Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 1 677 000 kronor.

Propositionen nr 1. Medelsbehovet under anslaget för nästa budgetår har i propositionen nr 1 beräknats på följande sätt.

Vad först beträffar anslagsposten avlöningar till ordinarie tjänstemän föreslås ordinariesättning av 5 folkskollärare. Kostnaderna för dessas avlöningar kunna uppskattas till 39 000 kronor. Då medelsbehovet i övrigt under posten uppskattas till 659 800 kronor, beräknas posten till (659 800 + 39 000) 698 800 kronor.

Under anslagsposten arvoden och särskilda ersättningar, bestämde av Kungl. Maj:t, upptages ett belopp av 20 600 kronor för utgivande till folkskollärare av särskilda årsarvoden och ersättningar för under-

visning i slöjd och fortsättningsskola. För arvoden till skolornas verkställande ledamöter och till rådgivande psykiater upptagas oförändrade belopp, 9 000 resp. 15 000 kronor. Medelsbehovet under arvodesposten uppskattas alltså till $(20\,600 + 9\,000 + 15\,000)$ 44 600 kronor. Arvodesposten föreslås såsom för innevarande budgetår skola upptagas förslagsvis.

Vad angår anslagsposten avlöningar till övrig icke-ordinarie personal föreslås i anslutning till förslag att utnyttja chefen för Lövstaanstalten såsom psykologisk rådgivare vid ungdomsvårdsskolorna att medel skola anvisas till avlönande av en biträdande läkare i lönegrad Cg 29 vid Lövsta skolhem och yrkesskola. Det för avlönande av anstaltspersonalen, eftervårdskonsulenter och biträdande läkaren erforderliga beloppet beräknas till i runt tal 967 600 kronor. I detta belopp har inräknats medel till avlönande av avdelningsföreståndare och biträdande avdelningsföreståndare vid Sones-
torps yrkes- och hemskola samt trädgårdsmästare i Ce 14 vid Hammar-
gårdens skolhem. Till vikariatsersättningar upptages oförändrat belopp, 17 000 kronor. Slutligen beräknas för praktikantarvoden 3 700 kronor och för kontorshjälp 10 000 kronor.

Genom beslut den 12 december 1947 lämnade Kungl. Maj:t med giltighet under innevarande budgetår socialstyrelsen medgivande att utan kungörelseförfarande förordna dåvarande rektorn vid Engesbergs skolhem, R. Fredriksson, att med bibehållen lönegrads- och löneklassplacering vara eftervårdskonsulent tills vidare fr. o. m. den 1 november 1947, vilken dag verksamheten vid skolan nedlagts. Det är styrelsens avsikt att, sedan nuvarande rektorn vid Vemyra skolhem med utgången av år 1949 avgått med pension, överflytta Fredriksson å rektorsbefattningen vid Vemyra. Fredriksson, som är placerad i lönegrad Ce 26, löneklass 29, har varit rektor (föreståndare) vid Engesbergs skolhem sedan år 1925 och har innehaft extra ordinarie anställning sedan den 1 juli 1939. Därest riksdagen icke anmäler erinran däremot avses nämnda medgivande skola förlängas att gälla jämväl efter den 30 juni 1948. För genomförande av anordningen erfordras emellertid att en av de i personalförteckningen nu uppförda tjänsterna såsom rektor i lönegrad Ce 26 får kvarstå å förteckningen för Fredrikssons räkning. Den andra tjänsten, vilken varit placerad vid Åkerby nu nedlagda skolhem, kan däremot utgå ur förteckningen.

Medelsbehovet under icke-ordinarieposten uppskattas således till $(967\,600 + 17\,000 + 3\,700 + 10\,000)$ 998 300 kronor.

Icke-ordinarieposten föreslås även för nästa budgetår skola uppföras med förslagsvis beräknat belopp, som icke må utan Kungl. Maj:ts medgivande överskridas. För sådant medgivande förutsätts skola gälla samma förutsättningar som för innevarande budgetår, dock att Kungl. Maj:t därjämte bör äga medgiva erforderligt överskridande, därest det finnes lämpligt att under någon prövotid förordna även annan tjänsteman än folkskollärare och assistent å icke-ordinarie stat utan hinder av att en ordinarie tjänst under tiden står obesatt.

För rörligt tillägg föreslås ett belopp av 198 300 kronor.

Det sammanlagda medelsbehovet under avlöningsanslaget uppskattas således till (698 800 + 44 600 + 998 300 + 198 300) 1 940 000 kronor.

Propositionen nr 214. Kungl. Maj:ts förslag innebär följande.

Personalplanen för Skarvik-Tallåsen omfattar följande befattningshavare: 1 chef, tillika läkare (Ca 31), 4 assistenter (Ca 23), 1 bokhållare (Ce 21), 1 folkskollärare (Ce 21), 2 lärarinnor i hushållsgöromål, varav en skolköks- och en lantushållslärlarinna (Ce 19), 2 lärarinnor i kvinnlig slöjd, varav en sömnads- och en handarbetslärarinna (Ce 19), 4 husföreståndare (Ce 15), 1 lärarinna i tvätt (Ce 14), 4 biträdande husföreståndare (Ce 13), 12 vårdare (Ce 11), 2 hantverkare (Ce 11) och 1 kanslibitråde (Ce 11).

Av den föreslagna personalstyrkan beräknas för stadigvarande tjänstgöring vid envar av de fyra elevförläggningarna 1 assistent, 1 husföreståndare, 1 biträdande husföreståndare och 3 vårdare.

Chefen för Skarvik-Tallåsen skall, utan särskild ersättning, dels tjänstgöra såsom rådgivande psykiater vid annan ungdomsvårdsskola, som socialstyrelsen finner därtill lämpad, och dels vid förfall för Lövstachefen fullgöra dennes åligganden såsom rådgivande psykiater åt ungdomsvårdsskoleinspektören.

Personalplanen för Bistaborg fr. o. m. den 1 januari 1949 omfattar följande befattningshavare: 1 rektor (Ca 27), 1 assistent (Ca 23), 2 lärarinnor i hushållsgöromål, varav en skolköks- och en lantushållslärlarinna (Ce 19), 1 lärarinna i kvinnlig slöjd (Ce 19), 2 barnavårdslärlarinnor (Ce 19), 1 jordbruksförman (Ce 14), 1 hemvårdslärlare (Ce 13) och 3 vårdare (Ce 11).

Den sålunda föreslagna personalorganisationen föranleder ett ytterligare medelsbehov under nästa budgetår av för ordinarieposten 56 900 kronor, för arvodesposten 5 400 kronor, för icke-ordinarieposten 202 100 kronor och för posten till rörligt tillägg 30 300 kronor eller tillhopa 294 700 kronor.

Totalbehovet under anslaget vid en jämförelse med äskandena i statsverkspropositionen beräknas således enligt följande uppställning.

Anslagspost	Äskat i statsverksprop. kr.	Ytterligare behov kr.	Summa kr.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän	698 800	56 900	755 700
Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t	44 600	5 400	50 000
Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal	998 300	202 100	1 200 400
Rörligt tillägg	198 300	30 300	228 600
Summa kronor	1 940 000	294 700	2 234 700

Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Omkostnader.

Ifrågavarande anslag är i gällande riksstat uppfört med 1 216 000 kronor.

I *propositionen nr 1* föreslås, att anslaget med hänsyn till belastningen å anslagsposten till reseersättningar ökas med 8 000 kronor. I *propositionen*

nr 214 föreslås en ytterligare ökning av anslaget med 221 000 kronor, vilken ökning är betingad av förstatligandet av ungdomsvårdsskolorna Skarvik-Tallåsen och Bistaborg.

Det sammanlagda medelsbehovet under anslaget beräknas således till (1 216 000 + 8 000 + 221 000) 1 445 000 kronor.

Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m. För ifrågavarande ändamål har för löpande budgetår anvisats ett reservationsanslag av 1 573 000 kronor.

Propositionen nr 214.

För byggnadsarbeten vid Östra Spång, Långanäs och Hammargården ha merkostnader beräknats uppkomma till ett sammanlagt belopp av (113 000 + 15 800 + 2 000) 130 800 kronor. Sedan riksdagen på därom av Kungl. Maj:t i propositionen nr 2/1948 (femte huvudtiteln, punkt 3) gjord framställning medgivit, att kostnaderna för vissa byggnadsarbeten och installationer vid de statliga ungdomsvårdsskolorna finge intill ett belopp av 85 800 kronor bestridas från en å anslaget befintlig besparing, beräknad till 286 704 kronor, återstår av nämnda besparing ett belopp av (286 704 — 85 800) 200 904 kronor. De här beräknade merkostnaderna, 130 800 kronor, böra få bestridas från återstående besparingsbelopp. Riksdagens medgivande har ansetts böra inhämtas för jämväl denna omdisposition av anslagsmedlen.

Bidrag till driften av icke statliga skolor tillhörande barna- och ungdomsvården. Ifrågavarande anslag är för löpande budgetår uppfört med 1 300 000 kronor.

I överensstämmelse med det i det föregående omförmälda, av departementschefen förordade avtalet rörande statlig arrendering av skolan vid Skarvik-Tallåsen föreslås ersättning med 82 000 kronor skola utgå till Stockholms stadsmission för driftunderskott under åren 1945 och 1946. Vidare föreslås, att huvudmännen för Bistaborg och Morängen erhålla bidrag av statsmedel för driftunderskott under år 1946 med 5 200 resp. 3 200 kronor.

Omreglering av pensionsåldern för föreståndaren vid Råby från nu gällande 65 år till den för motsvarande befattningshavare vid de statliga skolorna och flertalet icke statliga skolor gällande pensionsåldern 60 år föreslås komma till stånd. De i anledning av en dylik omreglering uppkommande merkostnaderna för huvudmannen föreslås skola täckas av statsmedel i den mån huvudmannen därav förorsakas driftunderskott vid skolan under tiden den 1 januari—den 30 juni 1948. För detta ändamål beräknas under anslaget för nästa budgetår ett belopp av 10 000 kronor.

1946 och 1947 års riksdagar ha medgivit statsbidrag under budgetåren 1946/47 och 1947/48 för anställande av en assistent vid Margreterlund (skr. nr 345/1946 och 387/1947). Kungl. Maj:t föreslår, att medel skola anvisas jämväl för nästa budgetår för fortsatt avlönande av en dylik befattningshavare. Statsbidraget har ansetts böra bestämmas till hälften av det

belopp, som skulle ha utgått i full lön om befattningshavaren varit anställd å assistentbefattning i lönegraden Cf 21 vid statlig skola eller avrundat 4 400 kronor.

Enligt medgivande av 1947 års riksdag har för innevarande budgetår avsetts ett belopp av 50 000 kronor för arbetstidsbegränsande åtgärder vid de icke-statliga skolorna. Kungl. Maj:t föreslår, att ett belopp av 35 000 kronor anvisas för detta ändamål för nästa budgetår.

För övriga ändamål under detta anslag erforderliga medel ha av Kungl. Maj:t beräknats till 1 064 143 kronor.

Sammanlagda medelsbehovet under nästa budgetår uppskattas således till (82 000 + 5 200 + 3 200 + 10 000 + 4 400 + 35 000 + 1 064 143) 1 203 943 kronor eller i runt tal 1 200 000 kronor.

Utskottet. I propositionen föreslås, att staten skall övertaga och driva ungdomsvårdsskoleverksamheten vid Bistaborg fr. o. m. den 1 januari 1949, och anslagsberäkningen har gjorts från denna utgångspunkt. Utskottet har i och för sig icke något att erinra mot förslaget i denna del. Emellertid har utskottet inhämtat, att frågan om uppgörelse med anstaltens huvudman ännu är oviss. Det synes utskottet, att riksdagens beslut i ämnet dock bör grundas på de förutsättningar, som angivits i Kungl. Maj:ts förslag. Skulle uppgörelse icke komma till stånd, bör Kungl. Maj:t vara oförhindrad att vidtaga de provisoriska åtgärder för lämpligt omhändertagande av klientelet, som finnas påkallade. Utskottet förutsätter, att sådana åtgärder senare anmälas för riksdagen.

Jämväl i övriga hänseenden tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag. Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

A. godkänna i statsrådsprotokollet över socialärenden för den 16 april 1948 förordade förslag om förstatligande av Bistaborgs yrkes- och hemskola samt av verksamheten vid Skarvik-Tallåsens skolhem och yrkesskola ävensom rörande omorganisation av Bistaborgs och Sonestorps yrkes- och hemsolor, Lingatans och Skarvik-Tallåsens skolhem och yrkessolor samt Folåsa skolhem;

B. besluta, att i personalförteckningen för statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården följande förändringar skola vidtagas, nämligen *dels* uppförande fr. o. m. den 1 juli 1948 av 1 chef, tillika läkare, i lönegrad Ca 31 och 4 assistenter i lönegrad Ca 23 samt fr. o. m. den 1 januari 1949 av 1 rektor i lönegrad Ca 27 och ytterligare 1 assistent i lönegrad Ca 23, *dels* ökning av antalet folkskollärare i lönegrad Ca 21 från 2 till 7 och *dels* minskning av antalet rektorer i lönegrad Ce 26 från 2 till 1;

C. godkänna följande avlöningsstat för statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården, att tillämpas tills vidare fr. o. m. budgetåret 1948/49:

Avlöningsstat.

1. Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsvis</i>	kronor	755 700
2. Arvoden och särskilda ersättningar, bestämda av Kungl. Maj:t, <i>förslagsvis</i>	»	50 000
3. Avlöningar till övrig icke-ordinarie personal, <i>förslagsvis</i>	»	1 200 400
4. Rörligt tillägg, <i>förslagsvis</i>	»	228 600

Summa förslagsanslag kronor 2 234 700;

D. till *Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Avlöningar* för budgetåret 1948/49 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 2 234 700 kronor;

E. till *Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Omkostnader* för budgetåret 1948/49 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1 445 000 kronor;

F. medgiva, att från reservationsanslaget till Statens skolor tillhörande barna- och ungdomsvården: Byggnadsarbeten m. m. må intill ett belopp av 130 800 kronor bestridas under punkt 3:o i statsrådsprotokollet angivna merkostnader för tidigare beslutade byggnadsarbeten vid Östra Spångs och Hammargårdens skolehem samt Långanäs yrkesskola;

G. till *Bidrag till driften av icke statliga skolor tillhörande barna- och ungdomsvården* för budgetåret 1948/49 under femte huvudtiteln anvisa ett förslagsanslag av 1 200 000 kronor.

Stockholm den 22 juni 1948.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Lindström, Gränebo, Karl Andersson, Gustaf Karlsson, Mannerskantz, Heiding, Gustaf Iwar Anderson, fröken Andersson, herrar Sundelin, Johan Eric Ericson och Hesselbom; samt

från andra kammaren: herrar Eriksson i Stockholm, Ward, Malmborg i Skövde, Andersson i Malmö, Rubbestad, Mårtensson, Wallentheim, Petterson i Dahl, Åkerström, Holmström, Hoppe och Birke.